

Bryssel den 7 december 2018
(OR. en)

15272/18

JAI 1258
COPEN 437
DROIPEN 197
GENVAL 44
CATS 94
EUROJUST 172
EJN 59
EJUSTICE 175

LÄGESRAPPORT

---

från: Rådets generalsekretariat

av den: 7 december 2018

till: Delegationerna

Föreg. dok. nr: 14540/18 + COR 1

Ärende: Ömsesidigt erkännande i straffrättsliga frågor
– Rådets slutsatser (den 7 december 2018)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om främjande av ömsesidigt erkännande genom förstärkning av ömsesidigt förtroende, som antogs av rådet vid dess 3661:a möte den 6–7 december 2018.

Rådets slutsatser

”Främjande av ömsesidigt erkännande genom förstärkning av ömsesidigt förtroende”

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

som erinrar om att i enlighet med artikel 82.1 i EUF-fördraget ska det straffrättsliga samarbetet inom unionen bygga på principen om ömsesidigt erkännande av domar och rättsliga avgöranden,

som noterar att vid tillämpning av denna princip ska en behörig myndighet i en medlemsstat översända en dom eller ett rättsligt avgörande till en behörig myndighet i en annan medlemsstat, som därefter verkställer avgörandet som om det vore dess eget (med förbehåll för tillämpliga regler),

som bekräftar att principen om ömsesidigt erkännande vilar på ömsesidigt förtroende som utvecklats genom medlemsstaternas gemensamma värderingar om respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna, så att varje myndighet har förtroende för att de andra myndigheterna tillämpar likvärdiga normer för skydd av rättigheter i sina straffrättsliga system,

som betonar att rätten till en rättvis rättegång, inbegripet bl.a. kravet på oavhängiga domare, är av vital betydelse för ett effektivt skydd av de grundläggande rättigheterna eftersom det garanterar att samtliga de rättigheter som enskilda tillerkänns enligt EU-lagstiftning och nationell lagstiftning skyddas och att medlemsstaternas gemensamma värden som anges i artikel 2 i EU-fördraget, i synnerhet rättsstatsprincipen, upprätthålls,

som noterar att olika frågor, framför allt av praktisk eller politisk karaktär, kan skada det ömsesidiga förtroendet och att det därför krävs en kontinuerlig strävan att främja och stärka detta förtroende,

som beaktar att sådana frågor bl.a. gäller skillnader i genomförande och tillämpning av unionslagstiftningen, rättsstatsprincipen och områden som är särskilt känsliga med avseende på grundläggande rättigheter, såsom häktes- och fängelseförhållanden och längden på frihetsberövanden före rättegång,

som erinrar om att ministrarna vid sitt informella möte den 12–13 juli 2018 diskuterade händelser på senare tid som innebär utmaningar för principen om ömsesidigt erkännande, samt relevant rättspraxis från Europeiska unionens domstol,

som även erinrar om att delegationerna vid mötet i samordningskommittén på området för polissamarbete och straffrättsligt samarbete den 18 september 2018 diskuterade ett dokument från ordförandeskapet om de problem och hinder som uppstår i samband med tillämpningen av instrumenten för ömsesidigt erkännande och olika förslag till möjliga åtgärder (11956/18),

som slutligen erinrar om att ministrarna vid mötet i rådet (rättsliga och inrikes frågor) den 11 oktober 2018 gav exempel på bästa praxis och åtgärder som vidtagits för att främja ömsesidigt erkännande och ömsesidigt förtroende samt på praktiska och rättsliga åtgärder som vidtagits för att bemöta utvecklingen på senare tid, i synnerhet utvecklingen vad gäller rättspraxis från Europeiska unionens domstol och från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (12492/18),

HAR ANTAGIT FÖLJANDE SLUTSATSER:

1. **Medlemsstaterna** påminns om att effektiviteten och ändamålsenligheten hos EU:s instrument för ömsesidigt erkännande, i synnerhet de som har den rättsliga formen av rambeslut eller direktiv, till stor del beror på den relevanta nationella lagstiftning som utarbetas och antas i enlighet med dessa instrument.

2. **Medlemsstaterna** uppmanas att uppmärksamma betydelsen av genomförandet av direktiven om processuella rättigheter¹ i tid och på rätt sätt i syfte att garantera rätten till en opartisk domstol.
3. **Medlemsstaterna** bör fortsätta att säkerställa domstolarnas och domarnas oberoende och opartiskhet, eftersom detta utgör en del av det väsentliga innehållet i den grundläggande rätten till en opartisk domstol i enlighet med vad som garanteras i artikel 47 andra stycket i stadgan.
4. **Medlemsstaterna** påminns om att i enlighet med Europeiska unionens domstols rättspraxis kan en vägran att verkställa ett beslut eller en dom som har utfärdats på grundval av ett instrument för ömsesidigt erkännande endast motiveras i undantagsfall, och med beaktande av att enligt principen om unionsrättens företräde kan medlemsstaterna inte kräva en högre nivå av nationellt skydd av grundläggande rättigheter från en annan medlemsstat än vad som föreskrivs i unionsrätten. Som en följd av detta bör alla argument för att inte verkställa ovanstående på grundval av ett åsidosättande av grundläggande rättigheter beaktas restriktivt, i enlighet med den metod som utarbetats av Europeiska unionens domstol i dess rättspraxis.
5. **Medlemsstaterna** uppmuntras att införa lagstiftning som, när så är lämpligt, medger att alternativa åtgärder till frihetsberövande utnyttjas för att minska populationen i deras häkten och fängelser, och därigenom främja målet om social återanpassning och även ta itu med det faktum att ömsesidigt förtroende ofta hämmas av undermåliga förhållanden under frihetsberövandet och av problemet med överfulla fängelser.
6. **Medlemsstaterna** och **kommissionen** uppmuntras att främja fortbildning av domare, åklagare och andra rättstillämpare, inbegripet inom området grundläggande rättigheter i straffrättsliga förfaranden, eftersom detta kan stärka tillämpningen av EU-instrument som bygger på ömsesidigt erkännande, att främja ömsesidigt förtroende inom det europeiska rättsliga området genom anordnande av rättsliga utbildningsseminarier och utbyten, och att vederbörligen beakta att adekvat finansiering avsätts för utbildningsverksamhet inom detta område på nationell och europeisk nivå, särskilt sådan som anordnas av det europeiska nätverket för rättslig utbildning.

---

¹ Direktiven 2010/64, 2012/13, 2013/48, 2016/343, 2016/800 och 2016/1919 för de medlemsstater som är bundna av dem.

7. **Medlemsstaterna** uppmuntras att utse rättstillämpare – som kan agera nationella kontaktpunkter för det europeiska rättsliga nätverket – i sina jurisdiktioner som specialister på rättsligt samarbete i straffrättsliga frågor så att de kan bistå andra rättstillämpare i tillämpningen av alla relevanta instrument, inbegripet EU-instrument som bygger på principen om ömsesidigt erkännande.
8. **Medlemsstaterna** uppmuntras, när så är möjligt med stöd i form av EU-finansiering, att främja utbyten mellan rättstillämpare i olika medlemsstater och att stimulera andra kontakter mellan sådana rättstillämpare, eftersom detta kan stärka det ömsesidiga förtroendet och främja en effektiv tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande.
9. **Medlemsstaterna** uppmuntras att utbyta bästa praxis för att stärka det ömsesidiga erkännandet och det ömsesidiga förtroendet, inbegripet i arbetsgruppen för straffrättsligt samarbete eller i samordningskommittén på området för polissamarbete och straffrättsligt samarbete.
10. **Medlemsstaterna** uppmuntras att upprätta (icke-bindande) riktlinjer för tillämpningen av EU:s instrument för ömsesidigt erkännande för att därigenom hjälpa rättstillämpare att förstå hur den nationella lagstiftningen om införlivande av EU-instrumenten ska tolkas och tillämpas.
11. **Medlemsstaterna** uppmanas att uppmuntra rättstillämparna att fullt ut utnyttja de möjligheter som erbjuds genom det europeiska rättsliga nätverket och Eurojust, i enlighet med deras respektive mandat, för att bistå rättstillämparna i deras hantering av rättsligt samarbete i straffrättsliga frågor.
12. **Medlemsstaterna** uppmanas särskilt att uppmuntra rättstillämparna att utnyttja de praktiska verktygen för rättsligt samarbete och de (elektroniska) formulär och certifikat för instrument för ömsesidigt erkännande som finns att tillgå på det europeiska rättsliga nätverkets webbplats eftersom detta kan underlätta tillämpningen av dessa instrument.

13. **Medlemsstaterna** uppmanas att uppmuntra de rättstillämpare som agerar verkställande myndigheter i förfaranden för ömsesidigt erkännande att inleda en dialog och direkt samråd med de utfärdande myndigheterna i andra medlemsstater närhelst detta är lämpligt, och särskilt före ett övervägande om att inte erkänna eller verkställa ett beslut eller en dom som översänds inom ramen för sådana förfaranden.
14. **Medlemsstaterna** uppmanas att se till att kontaktpunkterna för det europeiska rättsliga nätverket har kapacitet att utföra sina uppgifter som kontaktpunkter för det europeiska rättsliga nätverket vid sidan om sitt ordinarie uppdrag och sina ordinarie uppgifter, såsom betonades i slutrapporten om den sjätte omgången av ömsesidiga utvärderingar (rekommendation nr 7), så att nätverket kan fortsätta att utöva sitt uppdrag på ett effektivt sätt, inbegripet inom området ömsesidigt erkännande.
15. De **medlemsstater** som har lämnat en förklaring (reservation) i samband med ett instrument för ömsesidigt erkännande uppmanas att kontrollera huruvida en sådan förklaring kan dras tillbaka, i syfte att främja en enhetlig tillämpning av instrumentet i fråga.
16. **Medlemsstaterna** uppmanas att främja ett aktivt deltagande av behöriga företrädare i konferensen om överfulla fängelser som kommer att anordnas av Europarådet, med stöd från Europeiska kommissionen, den 24 och 25 april 2019, samt i konferensen om aktuella utmaningar för de europeiska kriminalvårdssystemen som kommer att hållas under det rumänska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd.
17. **Medlemsstaterna** och **kommissionen** uppmanas att som en prioritering upprätta systemet för digitalt utbyte av elektroniska bevis som ett säkert sätt att skicka europeiska utredningsordrar och framställningar om och svar på ömsesidig rättslig hjälp.
18. **Kommissionen** uppmanas att, i tillämpliga fall, utnyttja sina befogenheter för att se till att EU-instrumenten om rättsligt samarbete i straffrättsliga frågor och processuella rättigheter genomförs i tid och på rätt sätt.

19. **Kommissionen** uppmanas ge praktisk vägledning om ny rättspraxis från Europeiska unionens domstol, särskilt den som gäller *Aranyosi*, och om var man hittar relevanta källor för rättstillämpare som innehåller objektiv, pålitlig och korrekt uppdaterad information om kriminalvårdsanstalter och fängelseförhållanden i medlemsstaterna.
20. **Rådet** uppmanar medlemsstaterna att överväga att låta översätta Europarådets faktablad om fängelseförhållanden och behandlingen av fångar till sina officiella språk och att erbjuda översättningarna till Europarådet så att de kan publiceras på dess webbplats.
21. **Kommissionen** uppmanas att, efter samråd med medlemsstaterna, ytterligare utveckla och regelbundet uppdatera sin handbok för den europeiska arresteringsordern, ibland annat genom att beakta ny rättspraxis från Europeiska unionens domstol och bästa praxis för hur den tillämpas korrekt, och att ta fram handböcker för de andra instrumenten för ömsesidigt erkännande när medlemsstaterna väl har genomfört den fullt ut, till exempel rambesluten om fängelsestraff² och övervakning³ och, i framtiden, direktivet om den europeiska utredningsordern⁴ och förordningen om frysning och beslut om förverkande⁵, i syfte att främja att dessa instrument genomförs och tillämpas korrekt.
22. **Kommissionen** uppmanas att informera om medlemsstaternas anmälningar om EU-instrumenten för ömsesidigt erkännande och andra instrument som är relevanta för rättsligt samarbete i straffrättsliga frågor på åtminstone ett utbrett EU-språk till det europeiska rättsliga nätverket, så att de kan publiceras på dess webbplats.

---

² Rambeslut 2008/909.

³ Rambeslut 2008/947.

⁴ Direktiv (EU) 2014/41.

⁵ Förordning 2018/1805.

23. **Kommissionen** uppmuntras att fortsätta att organisera möten med experter och rättstillämpare för att diskutera frågor om ömsesidigt erkännande, att öka dessa mötenas frekvens och intensitet, om det anses behövas, och att göra resultaten av sådana möten tillgängliga för rättstillämpare.
24. **Kommissionen** uppmanas att uppmuntra till optimal användning av medlen i EU:s finansieringsprogram om de görs tillgängliga, för att stärka och främja det rättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna, bland annat för att modernisera medlemsstaternas häkten och fängelser och stötta medlemsstaterna så att de kan åtgärda problemet med undermåliga förhållanden i dessa, eftersom detta kan påverka tillämpningen av instrumenten för ömsesidigt erkännande negativt.
25. **Kommissionen, rådet och Europaparlamentet** uppmanas till att utarbeta instrument för ömsesidigt erkännande, inbegripet formulär och certifikat, på ett tydligare, mer exakt och användarvänligare sätt och att eftersträva mer konsekvens. Detta för att underlätta rättstillämpares användning av dessa instrument. I tillämpliga fall bör stöd begäras från Eurojust och det europeiska rättsliga nätverket för det ändamålet.
26. **Eurojust** uppmanas till att fortsätta med sitt operativa och strategiska arbete i samband med instrument för ömsesidigt erkännande för att underlätta tillämpningen av dessa instrument.
27. **Eurojust och det europeiska rättsliga nätverket** uppmanas att fortsätta spela en aktiv roll i arbetet mot hinder för ömsesidigt erkännande och i fastställandet av bästa praxis för ömsesidigt erkännande och att även fortsättningsvis regelbundet uppmärksamma instrument för ömsesidigt erkännande i sina möten med rättstillämpare.
28. **Det europeiska rättsliga nätverket** uppmanas till att fortsätta förbättra sin webbplats med praktisk information om bland annat instrument för ömsesidigt erkännande, eftersom den har visat sig vara till stor hjälp för rättstillämpare.

29. **Det europeiska rättsliga nätverket** uppmanas till att fortsätta anordna utbildning om unionsrätt, däribland om den relevans som stadgan om de grundläggande rättigheterna har för tillämpningen av instrumenten för ömsesidigt erkännande i straffrättsliga frågor, och utbyte mellan rättstillämpare.
30. **Rådet** uppmanas att ange den praktiska tillämpningen av vissa instrument för ömsesidigt erkännande som tema för den nionde omgången av ömsesidiga utvärderingar.
31. **Ordförandeskapet** uppmanas att fortsätta ägna lämplig uppmärksamhet, inbegripet på politisk nivå, åt frågan om ömsesidigt erkännande och ömsesidigt förtroende, särskilt genom att säkerställa en regelbunden diskussion i ämnet och därigenom främja tillämpningen av instrumenten på grundval av principen om ömsesidigt erkännande.
-